

Θέσεις του Τομέα Παιδείας του ΜΕΡΑ25 για το σχέδιο νόμου:

«ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΤΡΙΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ, ΑΝΑΒΑΘΜΙΣΗ ΤΟΥ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ»

Μια πρώτη επισήμανση για το υπό ψήφιση σχέδιο νόμου είναι ότι πρόκειται για ένα ακόμα αποσπασματικό σχέδιο νόμου, από μια σειρά νόμων για τα Πανεπιστήμια όπου ο κάθε επόμενος νόμος αναιρεί τον προηγούμενο. Αποτελεί κεντρική θέση του ΜΕΡΑ25 ότι οι σχετικοί με την Παιδεία νόμοι απαιτούν ευρείες συναινέσεις και θα πρέπει να διαμορφώνονται αντιπροσωπευτικά και αμεσοδημοκρατικά. Αυτό θα οδηγήσει στη λήξη του φαινομένου των αλλεπάλληλων ευκαιριακών και βραχύβιων αλλαγών, ενώ οι όποιες τροποποιήσεις θα γίνονται μόνο μετά από ικανό διάστημα εφαρμογής των παρεμβάσεων και μόνο στα σημεία όπου έχουν εντοπιστεί δυσλειτουργίες.

Ως προς τις διατάξεις του σχεδίου νόμου, στο μέρος Α, ρυθμίζονται, για μια ακόμα φορά, θέματα εισαγωγής στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Η βασική αλλαγή είναι η θέσπιση της Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής στα Πανεπιστήμια που γίνεται, σύμφωνα με την κυβερνητική επιχειρηματολογία, για τη βελτίωση του επιπέδου των εισακτέων και τον τερματισμό του φαινομένου να εισάγονται στα Πανεπιστήμια υποψήφιοι με πολύ χαμηλές επιδόσεις.

Ωστόσο, το πρόβλημα κατά τη γνώμη μας είναι ότι ο ακαδημαϊκός χάρτης της χώρας διαμορφώθηκε από όλες τις κυβερνήσεις της τελευταίας τουλάχιστον 20ετίας με βάση πελατειακά κριτήρια. Ακόμα και σε μικρές κωμοπόλεις λειτουργούν Τμήματα Πανεπιστημίων χωρίς προσωπικό και ακαδημαϊκές υποδομές. Η λύση για το ΜΕΡΑ25 είναι ο ανασχεδιασμός του χάρτη της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης και η συγκέντρωση των Τμημάτων σε οργανωμένους διαθεματικούς χώρους με τις κατάλληλες υποδομές (campuses). Ο σχεδιασμός θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις προοπτικές ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας και θα πρέπει να γίνει σε συνεννόηση με την ακαδημαϊκή κοινότητα, αλλά και ευρεία συναίνεση κομμάτων και κοινωνικών φορέων.

Αν ανασχεδιαστεί ο ακαδημαϊκός χάρτης, που είναι το μείζον και επείγει, περιττεύει η Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής. Τότε όμως γιατί την επιλέγει η κυβέρνηση; Γιατί είναι ο εύκολος δρόμος! Ακόμα μια φορά επικρατεί η μικροκομματική λογική: τα πανεπιστημιακά τμήματα, ιδιαίτερα τα περιφερειακά, ανεξάρτητα πολλές φορές από το επίπεδό τους, θα δεχτούν σημαντική μείωση εισακτέων. Έτσι η κυβέρνηση και η Υπουργός δεν θα επωμιστούν το κόστος της αναδιάταξης του χάρτη της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, αλλά θα αφήσουν τα τμήματα για σειρά ετών χωρίς εισακτέους με αποτέλεσμα μετά από χρόνια υπολειτουργίας και μαρασμού, να κλείσουν «από μόνα

τους» ελαχιστοποιώντας τις τριβές με τις τοπικές κοινωνίες, καθυστερώντας όμως τον απαραίτητο σήμερα ανασχεδιασμό της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, αλλά και της Παιδείας, συνολικότερα, που είναι προς όφελος της κοινωνίας.

Αντιτιθέμεθα στις ρυθμίσεις του νόμου για τον τρόπο συμπλήρωσης των μηχανογραφικών, ο οποίος εισάγει περιττή πολυπλοκότητα, που θα αποβεί εις βάρος των υποψηφίων, χωρίς να λύνει κανένα απολύτως πρόβλημα. Αποτελεί κεντρική μας θέση ότι θα πρέπει να πάψει άμεσα η μία και μόνη εξέταση για την πρόσβαση στα Πανεπιστήμια προκειμένου να απαλλαγεί επιτέλους η νεολαία μας και οι οικογένειες από τις ψυχοφθόρες επιπτώσεις της. Τείνουμε να ξεχάσουμε ότι οι εισαγωγικές εξετάσεις δεν είναι μηχανισμός εξόντωσης ούτε αντανακλούν την αξία και τις προοπτικές των μαθητών. Είναι απλά και μόνο εξετάσεις κατάταξης στα διάφορα Τμήματα των Πανεπιστημίων. Προτείνουμε τρόπο εισαγωγής με εξετάσεις πανελλαδικής κλίμακας οι οποίες θα δίνονται 3-4 φορές τον χρόνο, στα δύο έτη του λυκείου, σε συγκεκριμένα αντικείμενα. Οι συμμετέχοντες θα κατοχυρώνουν βαθμολογία, την οποία στη συνέχεια να μπορούν να βελτιώσουν, και η οποία θα αποτελεί το κριτήριο εισαγωγής στην ανώτατη εκπαίδευση (με τους υποψήφιους να συμπληρώνουν μηχανογραφικό σε ετήσια βάση όσες φορές το επιθυμούν).

Σε κάθε περίπτωση η όποια μείωση του αριθμού των εισακτέων στα Πανεπιστήμια θα πρέπει να συνδυαστεί με την ενίσχυση της δημόσιας δευτεροβάθμιας και μεταδευτεροβάθμιας τεχνικής εκπαίδευσης, ώστε να εξασφαλίζεται η απόκτηση δεξιοτήτων που καλύπτουν τις ανάγκες τεχνικών επαγγελμάτων – και με απολυτήρια που πιστοποιούν την επάρκεια για συγκεκριμένη επαγγελματική απασχόληση.

Στο μέρος Γ του σχεδίου νόμου, ρυθμίζονται θέματα «διάρκειας φοίτησης». Πρόκειται για το γνωστό θέμα των «αιώνιων φοιτητών», έναν ακόμα «μεγεθυντικό φακό» που αρέσκεται να χρησιμοποιεί η κυβέρνηση ώστε να διεγείρει τα αντανακλαστικά του κομματικού της ακροατηρίου. Οι φοιτητές που ανήκουν στην κατηγορία αυτή έχουν στη συντριπτική τους πλειοψηφία διακόψει τις σπουδές για διάφορους λόγους, ενώ δεν επιβαρύνουν τα ιδρύματα και τις δαπάνες για την παιδεία αφού, σύμφωνα με όσα ισχύουν σήμερα, δεν δικαιούνται καμία φοιτητική παροχή μετά από το ν+2 έτος σπουδών. Η διαγραφή τους δεν αναμένεται να έχει κανένα μετρήσιμο θετικό αντίκτυπο στην εκπαιδευτική διαδικασία. Προτείνουμε, οι φοιτητές να μπορούν να ενταχθούν, με κοινωνικά κριτήρια, σε καθεστώς μερικής φοίτησης, το οποίο θα συνεπάγεται υποστήριξη σε διάφορα επίπεδα έτσι ώστε να τους δίνεται η δυνατότητα ολοκλήρωσης των σπουδών τους. Στο ΜΕΡΑ25 πιστεύουμε ότι η θέσπιση άνω ορίου στη φοίτηση δεν είναι ένα από τα πολλά σοβαρά προβλήματα των Πανεπιστημίων που απαιτούν άμεση επίλυση.

Σοβαρό πρόβλημα για τα Πανεπιστήμια αποτελεί η υποχρηματοδότηση και η πλημμελής και με αδιαφανείς διαδικασίες στελέχωση. Σοβαρό πρόβλημα αποτελούν τα διαρκή «χτυπήματα» της πολιτείας στο υποτιθέμενο αυτοδιοίκητο, αφού η πολιτεία ρυθμίζει ακόμα και λεπτομέρειες σε διάφορα πτυχές της λειτουργίας τους,

όπως θέματα εισαγωγής και μετεγγραφών φοιτητών, φύλαξης χώρων κ.λπ. Σοβαρό πρόβλημα για τα Πανεπιστήμια (τόσο τα περιφερειακά που αποψιλώνονται όσο και τα κεντρικά που υπερφορτώνονται) είναι το γεγονός ότι, διαχρονικά, σε μια ακόμα επίδειξη μικροκομματικής λογικής, οι πολιτικές ηγεσίες του Υπουργείου Παιδείας δεν λαμβάνουν υπόψη τις προτάσεις των Πανεπιστημίων για τους εισακτέους. Σύμπτωμα του πελατειακού κράτους είναι το καθεστώς των μετεγγραφών και των κατ' εξαίρεση μετεγγραφών, το οποίο νοθεύει ευθέως τις Πανελλαδικές Εξετάσεις. Προτείνουμε αύξηση επί της ουσίας του αυτοδιοίκητου των Πανεπιστημίων, γενναία αύξηση της χρηματοδότησης και αναπλήρωση της απομείωσης του εκπαιδευτικού και διοικητικού προσωπικού που επιβάλλει στα ιδρύματα η μνημονιακή λιτότητα.

Το σχέδιο νόμου, με τις διατάξεις που συμπεριλαμβάνονται στο Μέρος Β' με τον ευφάνταστο, αλλά επί της ουσίας ψευδεπίγραφο, τίτλο «Προστασία της ακαδημαϊκής ελευθερίας και αναβάθμιση του ακαδημαϊκού περιβάλλοντος», προωθεί την «αναβάθμιση δια του αυταρχισμού». Η επιτήρηση με κάμερες, η θέσπιση κάρτας εισόδου σε κάθε χώρο και, τέλος, η μόνιμη παρουσία ένστολων αστυνομικών εντός των Σχολών, δεν πρόκειται να λύσουν κανένα απολύτως πρόβλημα· αντίθετα, μετά βεβαιότητας θα δημιουργήσουν νέα.

Εδώ και χρόνια στήνεται ο μύθος της ανομίας και της εγκληματικότητας στα Πανεπιστήμια, κατηγορώντας το άσυλο για φαινόμενα, που είναι κατά κύριο λόγο μητροπολιτικά. Όμως πριν υποστηρίξει ότι πρέπει να θυσιαστεί η ελευθερία της ακαδημαϊκής κοινότητας και του συνταγματικά κατοχυρωμένου αυτοδιοίκητου των Πανεπιστημίων, για χάρη μιας ασφάλειας, η οποία στην πραγματικότητα υπάρχει ήδη στη συντριπτική πλειονότητα των Πανεπιστημίων, η κυβέρνηση θα πρέπει να εξηγήσει, γιατί αφού έχει καταργηθεί νομικά το άσυλο εδώ και καιρό, αυτό δεν εμπόδισε καθόλου, για παράδειγμα, το θλιβερό φαινόμενο κακοποίησης του πρύτανη του Οικονομικού Πανεπιστημίου. Πού ήταν η αστυνομία για να εμποδίσει το συμβάν, αφού δεν υπάρχει κανένα άσυλο, το οποίο σύμφωνα με την κυβέρνηση τόσο καιρό της έδενε τα χέρια.

Η διαρκής αύξηση της επιτήρησης και του ελέγχου δεν μπορεί να εξαφανίσει τα φαινόμενα βίας, αλλά αντίθετα, αυξάνοντας την ένταση και τη δυσαρέσκεια μπορεί κάλλιστα να τα αυξήσει, οδηγώντας σε έναν φαύλο κύκλο χωρίς τέλος. Δεν είναι δύσκολο άλλωστε να φανταστούμε ότι μια προκλητική αστυνόμευση, όπως αυτή που υλοποιεί ο κ. Χρυσοχοϊδης στην κοινωνία, μάλλον θα αυξήσει τη βία στα Πανεπιστήμια αντί να την μειώσει.

Σε ό,τι αφορά στο πειθαρχικό δίκαιο για τα ΑΕΙ που περιλαμβάνεται στις διατάξεις του υπό ψήφιση νόμου, σημειώνεται ότι ο πειθαρχικός έλεγχος της εκπαιδευτικής διαδικασίας αποτελεί αρμοδιότητα των συλλογικών οργάνων του κάθε Ιδρύματος και προβλέπεται στον εσωτερικό του κανονισμό. Κάθε κυβερνητική προσπάθεια νομοθετικής επιβολής πειθαρχικού δικαίου, καταλύει το αυτοδιοίκητο του Πανεπιστημίου που προστατεύεται από το Σύνταγμα.